

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår referanse
2016/2898

Deres referanse
16/1984-

Vår saksbehandler
Elisabeth Fougner

Dato
21.12.2016

Høringssvar – ny forskrift om offentlige arkiv

Det vises til departementets høringsbrev 17. oktober 2016 med vedlegg.

Både arkiv- og journalføringsplikten som følger av arkivforskriften, har sentral betydning for gjennomføringen av offentlighetsprinsippet. Det er derfor viktig at disse reglene er klare og enkle å forholde seg til for forvaltningen. På denne bakgrunn har ombudsmannen følgende merknader til forslaget:

1. Klargjøring av hva som ligger i arkivplikten

Arkivplikten fremgår av forslaget til ny forskrift § 1 første ledd. I § 1 annet ledd heter det at «Arkivansvaret etter arkivlova § 6 inneber plikt til å sørge for at alle arkivdokument hos verksemda blir forvalta slik at dei er sikra som informasjonskjelder for samtid og ettertid, ...». Begrepet «arkivdokument» er ikke nærmere definert, hverken i § 1 eller i opplistingen av definisjoner i § 2. Det synes som om den nærmere angivelsen av hva som skal arkiveres, kun er negativt angitt gjennom bestemmelsen i § 19 om arkivavgrensning og eventuelt andre bestemmelser andre steder i forskriften.

Ombudsmannen mener det vil være en fordel om forskriftens § 1 inneholdt en klarere, mer utfyllende angivelse av hva som skal arkiveres i henhold til bestemmelsen om arkivplikt, slik at denneplikten blir tydeligere og lettere å forholde seg til for forskriftenes brukere.

2. Tidsperspektivet ved journalføring av dokumenter

Ombudsmannen uttalte i sak 2014/157 (SOM-2014-157) om innsyn i og journalføring av dokumenter:

«Verken offentleglova eller arkivforskriften sier noe om når et dokument skal journalføres. Jeg har i sak 94/2149 [SOMB-1995-15], inntatt i Sivilombudsmannens årsmelding for 1995 på side 84 uttalt meg om når et dokument bør journalføres. Sett ut fra de hensyn offentleglova skal ivareta, skal journalføring som utgangspunkt skje fortløpende. Skal offentligheten ha muligheten til å føre en debatt om og ha innflytelse på forvaltningens arbeid, er det nødvendig med innsikt i hvordan forvaltningen arbeider og hvilken informasjon den besitter. At journalføring skal skje

forløpende innebærer at det skal foretas en vurdering av dokumentasjonsverdien av innkommende og utgående dokumenter i det dokumentet er gjenstand for saksbehandling».

I høringsnotatets forslag til ny § 12 Behandling av arkivdokument, er det vist til at bestemmelsen viderefører gjeldende forskrifts § 3-5 og at «formålet med § 3-5, at journalføring skal skje fortløpende, bør videreførast, men endrast i innhald». Videre vises det til at «[d]et er behov for en heimel som eier noko om tidsperspektivet mellom mottak av dokumentet og registrering/arkivering». I forslaget til ny § 12 fremgår det at organet skal ha rutiner som sikrer «d) at innkomne saksdokument ved mottak får påført informasjon som identifiserer dokumentet og knytter det til journalen, jf. § 10». Det fremgår også at det skal sørges for rutiner slik at «e) ... nye saksdokument blir knytte til og arkiverte saman med tidlegare dokument i same sak».

Ombudsmannen stiller spørsmål ved om det tidsmessige kravet som stilles til journalføring av innkommende og utgående dokumenter fremgår tydelig nok av forskriften slik den nå er utformet. Det vil etter ombudsmannens syn være en fordel om dette fremgikk klarere.

For ombudsmannen

Aage Thor Falkanger
sivilombudsmann

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.